

MAVİ YAKA İŞE ALIMINDA SINAV UYGULAMALARI

Literatürde mavi yakalı çalışan, mal veya hizmetin üretilmesinde, üretim sürecinin herhangi bir safhasında bizzat çalışanlar olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımdan yola çıkarak ve mal/hizmet üretimindeki yerlerine, kullanmaları için teslim edilen cihazların değerlerine, ürün/hizmet kalitesindeki sorumluluklarına, toplam çalışan sayısına oranlarına bakıldığında mavi yaka işe alım sürecinin kurumlar için ne kadar önemli olduğu ya da olması gerektiği görülmektedir. Nitelikli mavi yakalı çalışan işletmeler için; kaliteli ürün, verimli üretim süreçleri, minimum iş kazaları ve maksimum kar demektir.

Yani; sürdürülebilir performans ve rekabet avantajı elde etmenin yolu doğru kişiye işe almaktan ve bireyleri işlerle doğru eşleştirmekten geçmektedir.

Mavi Yaka İşe Alımında Kullanılan Testler

Mavi yakalı çalışanların çalıştıkları alan ve iş süreçleri dikkate alındığında dört yetenek testinin öne çıktığı görülmektedir. Bunlar:

Genel Yetenek Testi: Genel yetenek becerisi temelde, zihnin düşünme ve karar verme hızı ile problem çözme yeteneğidir. Genel Yetenek Testi sözel muhakeme ve kavramlar arasında ilişki kurma, sayısal ilişkileri kavrama, sayısal işlemler, problem çözme, mantık ve şekilsel algılamayı ölçen sorulardan oluşmaktadır.

Görsel Dikkat Testi: Bireyin, görsel detayları algılama yeteneğini değerlendirmektedir. Özellikle mavi yakalarda bu yetenek ön plana çıkmaktadır. Ürünlerdeki ve üretim süreçlerindeki hataları hızlı tespit etmek hayati önemi taşımaktadır. Diğer taraftan görsel dikkati yüksek olan kişilerin çalıştığı bölümlerde makine arızaları ve iş kazaları daha az olduğu görülmektedir.

Mekanik Yetenek Testi: Fizik ve mekanik kuralları anlama, alet veya makinelerin parçaları arasındaki ilişkiyi kurma, aletlerin işleyişindeki temel ilkeleri kavrama yeteneği üretimde çalışan mavi yakalıların sahip olması gereken bir yetenektir. Mekanik yetenek becerisine sahip kişiler mekanik problemleri çözmede pratik zekalarını daha iyi kullanabilmektedir.

El Becerisi Testi: El-göz koordinasyonu gözler hareket halindeyken vücudun elleri doğrudan kullanma yeteneğidir. Bu insanların çoğu için otomatik olarak gerçekleşmekle birlikte el becerisi seviyesi kişiden kişiye değişmektedir. El Becerisi testinden yüksek puan alan kişilerin montaj ve el işçiliği gerektiren işlerde performansının yüksek olduğu bilimsel çalışmalarla ortaya konmuştur.

Test Seçiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

İşe alımda kullanılan tüm testlerin geçerlik, güvenilirlik ve ayırt ediciliğinin yüksek olması beklenmektedir. Mavi yakaya özel testlerin ayırt edici olabilmesi için daha dikkatli seçilmeleri gerekmektedir.

Yapılacak iş analizinden sonra o işte performansa etki eden yetenek alanları belirlenmeli ve bu alanları ölçmeye yönelik testler tercih edilmelidir.

Ülkemizde 3 farklı eğitim seviyesinden mavi yakalı aday ya da çalışan bulunmaktadır. Testlerin, adayların eğitim seviyelerine göre seçilmesi gerekmektedir. Özellikler ilköğretim ve lise mezunu adayların sınav tecrübeleri olmadığı için testleri çözmekte zorlanabilirler. Bunun için testin, olabildiği kadar az sözel ifadeden oluşan, kısa maddeli ve eğitim seviyesine uygun sorulardan oluşması gerekmektedir.

Sınav Uygulamalarında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Sınava giren kişilere sınavın amacının ve testlerin neyi ölçtüğünün anlatılması gerekmektedir.
- Sınav öncesi uygulanacak tüm testlerin yönergelerini okumaları ve anlamaları sağlanmalıdır.
- Muhtemelen çözecekleri testleri ve soru türlerini daha önce görmedikleri için örnek sorular çözdürülmeli ve soruları nasıl çözecekleri detaylı şekilde anlatılmalıdır.
- Sınav esnasında dikkatlerini dağıtacak şeylerden kaçınılmalıdır.
- Sınav tek parça halinde yapılmalı ve ara verilmemelidir.
- Testlerin amacına hizmet edebilmeleri için belirlenen süreye uyulmalı, daha az ya da çok zaman verilmemelidir.